

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้งทางตรง และทางอ้อม

สรุปผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรสังเกตได้ด้วยกัน พบว่าสหสัมพันธ์ภายในตัวแปรสังเกตได้ มีทิศทางของความสัมพันธ์ทั้งทางบวก และทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -0.001 ถึง $.638$ เป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ การควบคุมอุปสรรคกับการนำตัวเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค รองลงมา

ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัวกับการแสดงออก และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ การควบคุมอุปสรรคกับความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ด้านการควบคุมสถานการณ์ (CON) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ $-.001$ ถึง $.408$ โดยการควบคุมสถานการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ กับ ความกล้าเสี่ยง มากที่สุด รองลงมาคือ ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเอง ตามลำดับ

1.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านการนำตนเองเข้าไปแก้ปัญหา (OWN) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ $-.035$ ถึง $.409$ โดยการนำตนเองเข้าไปแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ กับ การแสดงออกมากที่สุด รองลงมาคือ การมีสติ การมุ่งอนาคต และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามลำดับ

1.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ด้านการรับรู้ถึงระดับของอุปสรรค (REA) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ $-.009$ ถึง $.401$ โดยการรับรู้ถึงระดับของอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ กับ การมีสติมากที่สุด รองลงมา คือ ความกล้าเสี่ยง การพึ่งตนเอง และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามลำดับ

1.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านความอดทนทนทานต่ออุปสรรค (END) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ $-.022$ ถึง $.488$ โดยความอดทนทนทานต่ออุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ กับ การแสดงออกมากที่สุด รองลงมา คือ การมีสติ การมุ่งอนาคต และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคม ตามลำดับ

2. การตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลความสัมพันธ์ที่ปรับใหม่ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หลังทำการปรับโมเดล 30 ครั้งแสดงว่า ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ พิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 175.93 องศาอิสระ (df) เท่ากับ 94 ค่า p -value เท่ากับ 0.063 ผ่านเกณฑ์คือ ต้องมีค่ามากกว่า $.05$ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.87 ผ่านเกณฑ์คือ ต้องมีค่าน้อยกว่า 2 เมื่อพิจารณาค่าความสอดคล้องจากดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.92 ผ่านเกณฑ์คือ ต้องมีค่ามากกว่า 0.9 ค่า AGFI มีค่าเท่ากับ 0.94 ผ่านเกณฑ์คือ ต้องมีค่ามากกว่า 0.9 และค่า RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.042 ผ่านเกณฑ์คือ ต้องมีค่าน้อยกว่า 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้งทางตรง และทางอ้อม สรุปผลดังนี้

3.1 ค่าอิทธิพลรวมของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวมของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า มีค่าอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง หมายถึง “ไม่มีอิทธิพล” ได้แก่ ตัวแปรการมุ่งอนาคตมีค่าอิทธิพลรวมสูงสุด คือ 0.07 รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.06 และ -0.31 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ 0.79 และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าเท่ากับ 0.22

3.2 ค่าอิทธิพลทางตรงของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ 0.22

3.3 ค่าอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ไม่มีตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตัวแปรบุคลิกภาพ มีค่าอิทธิพลมากที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ -0.14 รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ มีค่าเท่ากับ -0.01 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้งทางตรง และทางอ้อม มีดังนี้

1. ค่าอิทธิพลทางตรงของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ค่าอิทธิพลทางตรงที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แสดงว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีแนวโน้มว่าจะมีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคสูงด้วย ซึ่งลักษณะบางประการของผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค คือจะต้องเป็นผู้ที่มีความปรารถนาแรงกล้าในสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้า ซึ่งลักษณะดังกล่าวก็เป็นลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมฆาวดี สังขะมาน (2548 : 86 - 90) ได้ทำ

วิจัยตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคายปีการศึกษา 2547 พบว่า อັตมโนทัศน์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland. 1961 : 260-265) ซึ่งเน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประการ คือ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ ความปรารถนาที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ ความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว 2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ คือ ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบ และเป็นที่รักใคร่ชอบพอของคนอื่น จึงเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น 3) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ คือ ความปรารถนาที่ได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าบุคคลอื่นในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจ เพราะจะเกิดความภาคภูมิใจหากทำอะไรได้เหนือกว่าคนอื่น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูง จะเป็นผู้มีความพยายามจะควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุถึงความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ จุฑาผาด (2549 : 102 -108) ได้ทำวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ : การวิเคราะห์พหุระดับมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และค้นหาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์พหุระดับ พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ความรับผิดชอบลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กวยเงิน (2550 : 121 - 126) ได้ทำวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรค ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรค ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นอธิบายความแปรปรวนในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคได้ร้อยละ 71 เมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปร พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรความรับผิดชอบมีอิทธิพลสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ .22 รองลงมา คือ อັตมโนทัศน์ การอบรมเลี้ยงดู ความเครียด แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตมีค่าเท่ากับ -.22, -.08, -.06, -.03 ตามลำดับ ยกเว้นบุคลิกภาพที่มีค่าอิทธิพลรวมที่

ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ .82 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชภูมิ แพงมา (2550 : 114-117) ได้ทำวิจัยปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 672 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 365 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 คือ ความต้องการอำนาจเหนือผู้อื่น ความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความกระตือรือร้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความทะเยอทะยาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ จันทสิทธิ์ (2550 : 60 -61) ได้ศึกษาระดับความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำแนกตามตัวแปรปัจจัยภายใน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต และความเชื่อมั่นในตนเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สถานภาพครอบครัวต่างกัน พบว่า ระดับความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวสมบูรณ์ และครอบครัวไม่สมบูรณ์อยู่ในระดับมาก ระดับความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต ความเชื่อมั่นในตนเองที่แตกต่างกัน โดยสรุปผลได้ว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีการมุ่งอนาคตต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองต่างกันมีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การมุ่งอนาคต บุคลิกภาพ และความรับผิดชอบนั้น ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ค่าอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่าตัวแปรบุคลิกภาพ และความรับผิดชอบ ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าตัวแปรเหล่านี้ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่

ละคนมีลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมของตนในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแต่ละคนแสดงออกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของ อิริคสัน (ชัตติยา น้ายาทอง. 2551 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Erikson, n.d.) มีความเห็นว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อสัมพันธ์กับสังคม และในแต่ละขั้นจะมีช่วงวิกฤติสำหรับที่จะพัฒนาการเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะในชีวิตถ้าช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปไม่ได้ด้วยดี มีลักษณะทางบวกมากกว่าทางลบ พัฒนาการทางบุคลิกภาพก็จะเป็นไปในทางที่ดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมสามารถเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจได้ ในทางตรงกันข้ามถ้าช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวก ผู้นั้นจะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัว และอิริคสันชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของแต่ละขั้นตอนมีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กวยเงิน (2550 : 121 - 126) ได้ทำวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 พบว่า บุคลิกภาพที่มีค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวดี สังขะมาน (2548 : 86 - 89) ได้ทำวิจัยตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคายปีการศึกษา 2547 พบว่า อึดทนโน้ตศรัณ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ จุฑาผาด (2549 : 102 - 108) ได้ทำวิจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค ได้แก่ ความรับผิดชอบ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ค่าอิทธิพลรวมของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า มีค่าอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปรบุคลิกภาพ และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ แอทคินสัน (พิณกาน ภัทเศรษฐ์. 2551 : 17-18 ; อ้างอิงมาจาก Atkinson.1974) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า ในสถานการณ์หนึ่งผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะพยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ถ้าผลงานสูงกว่าหรือเท่าเกณฑ์มาตรฐานก็ถือว่าประสบผลสำเร็จตามความคิดของเขา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความคาดหวัง หมายถึง การคาดล่วงหน้าถึงผลการกระทำของตน คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะคาดล่วงหน้าถึงความสำเร็จของงาน 2) สิ่งล่อใจ หมายถึง ความพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน แรงจูงใจจากความพึงพอใจในการแสวงหาความสุข และ 3)

หลีกเลี่ยงความผิดหวัง หมายถึง คนเรากระทำการใดก็ย่อมหวังได้รับความสุขความพอใจกับการกระทำต้องการความสำเร็จ และกลัวความล้มเหลว คนที่ต้องการความสำเร็จมากจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และคนที่กลัวความล้มเหลวมากก็จะพยายามหลีกเลี่ยงงานที่ตนคิดว่าทำไม่ได้ ซึ่งจะเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นจึงอยู่ที่การเพิ่มความต้องการความสำเร็จ และลดความกลัวความล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวดี สังขะมาน (2548 : 86 - 90) ได้ทำวิจัยตัวแปรคัดสรรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดหนองคายปีการศึกษา 2547 พบว่า อັตมโนทัศน์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กวยเงิน (2550 : 121-126) ได้ทำวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 พบว่า บุคลิกภาพที่มีค่าอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ .82 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพประกอบห้าประการของคอสตา และแมคเคอร์ (บุญส่ง กวยเงิน. 2550 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Costa and Widgler. 1994 : 3) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้ร่วมกันพัฒนาองค์ประกอบ 3 ประการของบุคลิกภาพซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้น ได้แก่ ความหวั่นไหว การแสดงออก และความเปิดกว้าง ซึ่งต่อมาคอสตา และแมคเคอร์ ได้นำไปร่วมกับอีก 2 องค์ประกอบ อันเป็นจุดเริ่มต้นของทฤษฎีองค์ประกอบห้าประการของบุคลิกภาพของคอสตา และแมคเคอร์ องค์ประกอบที่นำเข้ามารวมด้วย คือ การยอมรับผู้อื่น และการมีสติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยบุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค และมีอิทธิพลต่อปัจจัยด้านอื่นๆ จึงเสนอแนะให้นักศึกษา อาจารย์ หรือผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนา และสนับสนุนการเรียนการสอนของนักศึกษา นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังนี้

1.1 นักศึกษา ควรให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของตนเองให้มากขึ้น สามารถที่จะควบคุมตนเองจากความวิตกกังวลต่างๆ ความเศร้าหมอง ซ้ำๆ ไม่ชัดเจน ปฏิบัติกับผู้อื่นไม่บริสุทธิ์ใจ ไม่มีความรู้สึกเมตตาสงสารผู้อื่น มักทำสิ่งต่างๆไปอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ไม่สามารถควบคุมตนเอง เพื่อที่จะทำในสิ่งที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หากนักศึกษาสามารถควบคุมตนเอง

ได้ก็สามารถที่จะเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค สามารถออกไปเผชิญกับชีวิต และโลกแห่งความจริง ในอนาคตต่อไปได้

1.2 อาจารย์ ควรส่งเสริมในด้านบุคลิกภาพของนักศึกษา ด้วยการจัดการเรียน การสอน หรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตน ไม่ว่าจะเป็น บุคลิกภาพด้านร่างกาย การแสดงออก ความคิด ทัศนคติ ความเชื่อมั่น การกล้าคิดกล้าตัดสินใจ เช่น การจัดการประกวดต่างๆ ที่ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของตน เป็นต้น

1.3 ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนา และสนับสนุนการเรียนการสอนของนักศึกษาควรนำ ผลการวิจัยไปศึกษา เพื่อพิจารณาในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการ เผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในชั้นปีอื่นๆ

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการจำแนกประเภทปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรค เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอะไรบ้างที่สามารถแบ่งกลุ่มนักศึกษาที่มีความสามารถ ในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคสูง กับนักศึกษาที่มีความสามารถในการเผชิญ และฝ่าฟัน อุปสรรคต่ำ

2.3 ควรวิจัยปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อดูว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถ ในการเผชิญ และฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษา